

Vážení čtenáři,

v úvodní kapitole nedávno vyšlého Archeologického atlasu Čech napsal její autor a editor celého svazku Martin Kuna mimo jiné i větu, v níž konstatuje, že k nedobrému stavu archeologického kulturního dědictví přispěli i sami archeologové. A to především tím, že nevěnují dostatečnou pozornost evidenci a poznání širokého spektra archeologických lokalit a jejich zpřístupnění veřejnosti. S názorem našeho předního archeologa nelze než souhlasit, nicméně pokládáme za potřebné dodat, že v posledních letech se situace přece jen pomalu mění k lepšímu. Nejlepším důkazem je podle našeho názoru zpracování a vydání Archeologického atlasu samého. K diskusi na téma archeologického kulturního dědictví a paměti naší krajiny obecně by chtěl přispět i obsah nového čísla Zpráv památkové péče, které právě držíte v ruce. Při jeho přípravě jsme oslovili kolegy, kteří se tímto tématem zabývají. Přednost zde dostaly především příklady zaměřené na dosud opomíjené a často velice skryté archeologické památky umístěné převážně v polní a lesní krajině naší země. Z uvedeného důvodu jsme se přitom úmyslně vyhýbali Praze a jiným velkým městům, jejichž archeologické památky byly přece jenom v minulosti ve větší míře publikovány.

Aniž bychom chtěli obsah čísla jakkoli předem klasifikovat, dovolujeme si v této souvislosti upozornit na příspěvek kolegy archeologa a památkáře Filipa Prekopa o městu Litrbachy/Čistá a muzejního archeologa Milana Metličky o pravěkých mohylách. Prekopova práce představuje výsledky prvních archeologických výzkumů zaniklého, původně královského města německy nazvaného Lauterbach, jehož počátky spojené s hornickou činností v oblasti Slavkovského lesa sahají do období na přelomu 13. a 14. století. Lokalita je pozoruhodná především svou nedávnou minulostí spojenou s osudy sudetských Němců a následnou devastací dlouhodobě osídlené krajiny našeho pohraničí po roce 1945. Příběh uvedeného místa je poutavý nejen jeho historií, ale především jeho dosud netušeným památkovým potenciálem, skrytým pod povrchem země. Z trochu jiné kategorie archeologických památek je Metličkův příběh pravěké mohyly nedaleko města Stříbra, vykopané a připravené k prezentaci již v době před 2. světovou válkou. Postupně opomíjený a následně zapomenutý nález byl znovuobjeven po více jak sedmdesáti letech plzeňskými kolegy, kteří po revizním výzkumu zajistili této nevšední archeologické památce nový život.

Závěrem našeho výběrového přehledu je možné ještě zmínit kolektivní práci z východních Čech o nálezu a následné muzejní prezentaci pozdně středověkých pozůstatků městské zástavby na zámeckém návrší v Litomyšli nebo spíše metodicky laděný příspěvek Ondřeje Maliny zaměřený na využití nových technických metod při archeologickém výzkumu krajiny prostřednictvím leteckého laserového skenování země, které autor představuje na příkladu bývalých polností zaniklých středověkých vesnic.

Bohužel ne všichni oslovení autoři se mohli uvolnit a příspěvek v poměrně krátké době zpracovat. Jedno téma, které v čísle nakonec chybí, připomeňme alespoň zde – jde o zpřístupnění archeologických nálezů pravěké mohyly a raně novověké sladovny v Nymburce, které svým obsahem i provedením patří ke stále nečetným příkladům zdařilého přístupu k prezentaci archeologického dědictví u nás.

Vážení čtenáři, inspirativní čtení přeji

PhDr. Jaroslav PODLIŠKA, Ph.D., PhDr. Michal TRYML

Podliska Tryml

OBSAH**IN MEDIAS RES: ARCHEOLOGIE**

Martin Kuna, O paměti krajiny a cestách za ní / 507

Ondřej Malina, Hledání neviditelného. Relikty plužiny zaniklých středověkých vsí a možnosti jejich detekce a interpretace na datech LLS / 513

Filip Prekop, Archeologické vyhodnocení reliktní intravilánu středověkého hornického města Lauterbach/Čistá / 521

Miroslava Cejpová, Petr Rohlíček, František R. Václavík, Bohdan Šeda, Nález, konzervace a prezentace torz stavebních konstrukcí tzv. Nového Města v Litomyšli / 532

Pavla Popelářová, Hradiště Baba u Hluboké nad Vltavou ve světle leteckého laserového skenování a možnosti využití těchto dat v oblasti památkové péče / 539

Alena Knechtová, Povrchový průzkum milířišť a dalších možných marginálních archeologických reliktní v jihozápadní části Dražanské vrchoviny / 546

Milan Metlička, Rekonstrukce a prezentace mohyly odkryté v roce 1936 O. Eichhornem u Stříbra / 553

MATERIÁLIE, STUDIE

Martin Weber, Tomáš Veith, Identifikace kulturně historických hodnot a kompozičních jevů krajiny na příkladu krajinné památkové zóny Zahrádecko / 557

Jaroslav Novosad, Nelly Komendová, Miroslav Lanc, Sídlištní architektura 60. a 70. let 20. století ve Zlínském kraji / 565

Pavel Jirásek, Martin Mrázek, Nové trendy v budování bezpečnostních systémů v památkových objektech, muzeích a galeriích / 575

RŮZNÉ

Návrh zákona o památkovém fondu a ochrana archeologického dědictví – neakademický pohled (*Zuzana Bláhová-Sklenářová, Miroslav Novák*) 581/ Několik poznámek k právní otázce používání detektorů v oblasti archeologie včetně úpravy v navrhovaném zákoně o ochraně památkového fondu (*Michal Tupý, Martin Zidek*) 585/ Zemřel Ing. arch. Dušan Riedl, CSc. (* 22. 3. 1925 Brno – † 4. 10. 2015 Brno) (*Bohdana Fabiánová*) 588/

RECENZE, BIBLIOGRAFIE

Výjimečná kniha o letohrádku Hvězda (*Petr Uličný*) 588/ Dobře rozladěné varhany (*Lukáš Michael Vytláčil*) 593/ Soupis restaurátorských prací realizovaných v České republice pod dohledem státní památkové péče mění svou podobu (*Vratislav Nejedlý*) 594/

RESUMÉ

Summary / 595

OBSAH ROČNÍKU / REJSTŘÍK ROČNÍKU

598 / 599

